

ÜRDÜN ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
5. TÜRKİYE ile TİCARET	10
EKLER:	12

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Ürdün Haşimi Krallığı
Yönetim Biçimi	Anayasal Monarşi (Krallık)
Başkenti	Amman
Resmi Dili	Arapça
Bağımsızlık Günü	25 Mayıs 1946 (İngiltere'den)
Yüzölçümü (kara)	88.794 km ² (Dünya Bankası)
Nüfus (2023)	10.312.000 (IMF)
Para Birimi (döviz kuru)	Ürdün Dinarı (1 dolar: 0,71 ÜD -sabit-)
Başlıca şehirleri	Amman, İrbid, Zarka, Karak, Mafrak, Akabe
Başlıca Ekonomik Ürünler	Fosfat, turuncgiller, zeytin
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar	IMF, GAFTA, WHO, WIPO, WMO, WTO

Coğrafi Konum

Akabe Limanı ile Akabe Körfezi'ne açılan ve İsrail ile en uzun sınırı (238 km) paylaşan ülke konumundaki Ürdün, Irak, Suudi Arabistan, Suriye ve Batı Şeria ile sınıra sahiptir. Ürdün topraklarının doğusu daha çok çöllerle kaplı düzlüklerden, batı bölgeleri dağlık arazilerden oluşmaktadır. Ürdün topraklarının %3,32'si ekilebilir arazilerden, %1,18'i düzenli hasat elde edilen alanlardan oluşmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

İnsanoğlunun ilk yerleşim yerlerinden biri olan Ürdün, eski çağlardan beri pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. İngiltere'den 25 Mayıs 1946 tarihinde bağımsızlığına kavuşmuştur.

Ürdün, anayasal kurallara bağlı olarak bir Krallık tarafından yönetilmektedir. Ürdün'de esas yürütme ve yasama gücü olan Kral, dış politikaya ve ülkenin stratejik vizyonuna ilişkin önemli kararları almakta, Başbakanı ve Bakanlar Kurulu'nu atamakta, yürütme görevini atadığı Başbakan ve Bakanlar Kurulu aracılığıyla yerine getirmektedir. Kabine üyeleri ise, Başbakan tarafından ve Kral'ın onayı ile atanmaktadır. Kral, Başbakanı parlamentodan ve çoğunluğu oluşturan siyasi grubun içinden atamak zorunda olmayıp, genel uygulama, parlamento dışından atama şeklindedir.

Kral istediği zaman Başbakanın ve Bakanlar Kurulu'nun istifasını isteyebilmekte, Parlamento'yu feshedebilmektedir. Kral aynı zamanda silahlı kuvvetlerin de başkomutanıdır. (<https://portal.jordan.gov.jo/wps/portal#/>)

Ülkede çok sayıda siyasi parti bulunmakta olup, aşiret ve aile bağları da oldukça önemlidir. Parlamento'nun Temsilciler Meclisi ve Senato olmak üzere iki kanadı vardır. Temsilciler Meclisi, 110 milletvekilinden oluşmakta olup, üyeleri 4 yılda bir yapılan seçimler yoluyla halk tarafından belirlenmektedir. 55 senatörden oluşan Senato üyelerini ise Kral atamaktadır. Senatörler 40 yaşını dolduran, önemli kamu görevlerinde bulunmuş olan ve rejime bağlı kişiler arasından seçilmektedir. Senatörlerin görev süresi de 4 yıl olup, bu süre Kral'ın takdirine bağlı olarak uzatılabilmektedir.

Yargının bağımsızlığı, 1952 Anayasası ile güvence altına almıştır. Kral yargıçların atanmasını ya da azledilmesini onaylasa da, uygulamada yargıçlar Yüksek Yargı Konseyi tarafından denetlenmektedir. Hukuk kuralları İslam Hukuku'na ve Fransız Hukuk Sistemi'ne dayanmaktadır.

İdari yapı, 12 vilayetten oluşmaktadır. Ülkenin başlıca ticaret şehirlerinden olan başkent Amman turizm açısından da önemli bölgelerdendir. İrbid'de ve Zarka'da sanayi üretimi gelişmiş düzeydedir. Karak'ta ise madencilik, potas ve fosfat işlenmektedir. Suriye sınırı yakınındaki Mafraq kenti ise imalat ve tarım merkezi olma yönünde gelişimini sürdürmektedir.

Ülkenin batısında yer alan Ürdün Vadisi en verimli alanlar olarak kabul edilmekte, meyve ve sebze üretiminin çoğu bu bölgede yapılmaktadır.

Akabe şehri, sanayi ve turizm faaliyetleri nedeniyle her zaman yoğun bir liman olmakla birlikte; Akabe Sanayi Bölgesi'nin 1 Ocak 2001'de faaliyete geçişi Liman'ın yoğunluğunu ve bölgedeki emlak yatırımlarını daha da artırmıştır.

Nüfus ve İstihdam

2022 yılı itibarıyla nüfusun %64'ünü 15-64 yaş grubu oluşturmaktadır. Kentleşme oranı %92'dir. Yüksek işsizlik (%18) ekonomideki başlıca sorunlardan biridir. (Dünya Bankası)

Önemli yerleşim bölgeleri daha çok ülkenin kuzeyinde ve orta kesimlerinde yoğunlaşmıştır. UNCHR verilerine göre, Ürdün'de kayıtlı Suriyeli göçmen sayısı 660 bindir. (<https://www.unhcr.org/syria-emergency.html>)

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Ürdün'ün başlıca maden kaynakları ise fosfat, potas ve şist yağdır.

Ormanlık alanların tahribi, hayvanların aşırı otlatılması, erozyon ve çölleşme ülkenin başlıca çevre sorunlarıdır. Son yıllarda yaşanan kuraklık, sanayi ve turizm yatırımlarının artması, tarımda suyun verimsiz kullanılması ve hızlı nüfus artışı nedeniyle su ihtiyacının ilerleyen yıllarda daha da artması beklenmektedir.

Öte yandan, çevre uzmanları Ölü Deniz'in kuruyabileceğine dair uyarılarda bulunmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlarla - milyar \$)	45,18	47,52	50,02	52,66	55,59	58,69	61,96	65,42
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	2,2	2,5	2,6	2,7	3	3	3	3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla - \$)	4.400	4.613	4.851	5.102	5.376	5.657	5.943	6.139
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	1,3	4,2	2,7	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-8,2	-8,8	-7,6	-5,4	-4	-3	-3,2	-3,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	24,1	22,9	-	-	-	-	-	-
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	92,1	94,1	93,8	91,9	89,5	86,2	82,5	80,8

Kaynak: IMF (2023 Ekim)

*Tahmini veriler

2023 yılında 50 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'sı ile 196 ülke arasında dünyanın 91. büyük ekonomisidir. Ayrıca, 4.851 dolarlık kişi başı milli gelir ile dünyada 115. sırada yer almaktadır. (IMF)

Ürdün gelişmekte olan bir ekonomidir. Yetersiz su ve enerji kaynakları, yüksek nüfus artışına bağlı işsizlik ve gelir dağılımı bozuklukları, yüksek enflasyon ve yoksulluk, dış yardımlara bağımlılık ve yüksek iç ve dış mali açıklar Ürdün ekonomisinin başlıca yapısal sorunlarıdır. Bölgesel siyasi istikrarsızlıkların hemen yanında konumlanmış olması ve özellikle komşu Suriye'de yaşanan iç karışıklıklar nedeniyle gerçekleşen mülteci akını, Ürdün ekonomisini olumsuz etkileyen başlıca faktörlerdir.

Nitekim, ülkenin süregelen bütçe açığının azaltılması amacıyla uygulanan IMF destekli programlar, politik kaygılar nedeniyle tam olarak hayata geçirilememektedir. Devletin ekonomideki ağırlığının azaltılarak kamu-özel sektör işbirliğinin güçlendirilmesi amacı ile yürütülen özel sektöre dayalı büyüme hedefine rağmen, kamu sektörü hala milli gelire en fazla katkı sağlayan sektördür.

Ürdün'ün mali ve dış ticaret dengesi dış yardımlarla doğrudan ilişkilidir. Dış destek aldığı ülkelerin başında gelen Körfez ülkelerinin petrol piyasasında yaşanan dalgalanmalara duyarlılığı ve son dönemde petrol fiyatlarının düşük seyretmesi, hem dış yardımları sınırlamakta, hem de bu ülkelerde yaşayan Ürdün vatandaşlarının sağladığı döviz gelirlerinin azalmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, Kral Abdullah'ın tahta geçmesi ve IMF destekli uygulanan liberalleşme politikaları sayesinde Ürdün ekonomisi 2000'li yıllarda toparlanma sürecine girerek rekabet gücü kazanmıştır.

Ayrıca, 2000 yılında DTÖ'ye üyelik, özelleştirme politikaları, AB ve ABD ile imzalanan Ticaret Anlaşmaları Ürdün'ün Ortadoğu'nun istikrarlı bir ekonomisi haline gelmesini sağlamıştır. Özellikle bilgi teknolojileri sektöründe ve Nitelikli Sanayi Bölgelerinde büyüme daha fazla hissedilmiş; geleneksel ihrac pazarları olan Irak'a ve Körfez ülkelerine yapılan ihracatta da ivme kaydedilmiştir.

Dünya Bankası değerlendirmesine göre Ürdün, COVID-19 şokundan kurtulmaya başlamış olmakla birlikte, pandemi Ürdün'ün istihdam (işsizlik) sorununu daha da kötüleştirmiştir. Ürdün iklimle ilgili çeşitli tehlikelerle de karşı karşıyadır. Dünyanın en su fakiri ülkeleri arasındadır. Ürdün enerjide ithalata bağımlıdır. Ürdün'ün ekonomik dönüşümü, ekonominin dışa yönelimini genişletmek ve özel sektör liderliğindeki büyümeyi ve istihdam yaratmayı teşvik etmek için gerekli reformları uygulamak için fırsatların belirlenmesine bağlı olmaya devam etmektedir. (<https://www.worldbank.org/en/country/jordan/overview>)

2022 yılı GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %5, sanayinin (inşaat dahil) %24,5'tir. (Dünya Bankası)

Öte yandan, Ekonomik İşlerden Sorumlu Başbakan Yardımcısı ve Kamu Sektörü Modernizasyonundan Sorumlu Devlet Bakanı Nasser Shreideh tarafından 2022 yılı Ekim ayında yapılan bir basın açıklamasında; artan kamu borcunun bir diğer önceliklerini oluşturduğunu, bunun idare edilmesi ve bütçe açığının kapatılması için iç ve dış borçlanmaya gitmek zorunda olduklarını, öte yandan, Hükümetlerinin başarısı için borçların ödenmesinin önemli bir kıstas arz ettiğini ve Ürdün Hükümetinin bu alanda bir sıkıntı yaşamadığını belirtmiştir. (T.C. Amman Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kısıtlı sanayi altyapısı ve hammadde kıtlığı nedeniyle Ürdün, dış ticaretinde geçmişten bugüne kronik açıklar veren bir ülkedir. Hızlı nüfus artışı ile beraber, petrolde ve gıda maddelerinde dışa bağımlılık durumu daha da artmıştır. 1980 yılından itibaren ithalatın ihracatla dengelenmesine çalışılmış; özellikle tıbbi malzeme ve ilaç, tekstil, gübre, çimento gibi sanayi sektörlerinde gelişim desteklenmiştir.

Ürdün'ün AB ile Ortaklık Anlaşması 1 Ocak 1999'da imzalanarak 26 Mart 2002'de yürürlüğe girmiş, 12 yıl içinde de bir Serbest Ticaret Anlaşması hedefi konmuştur. Söz konusu Anlaşma gereğince Ürdün'ün sanayi malları kademeli indirimler sonrasında gümrüksüz AB pazarlarına girebilecek, tarım ürünleri ise belirli tarife ve kotalara tabi tutulacaktır.

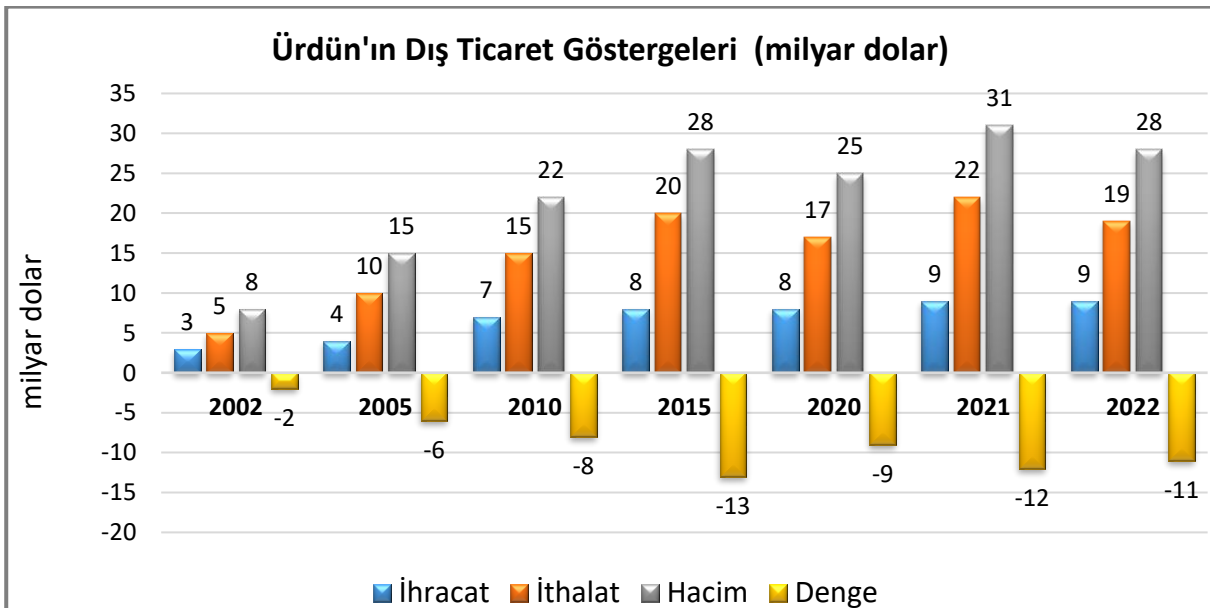
Ürdün-ABD Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ise 24 Ekim 2000 tarihinde imzalanarak, Ocak 2001'de yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Anlaşma ile Ürdün; Kanada, Meksika ve İsrail'den sonra ABD ile STA yapan 4. ülke olmuştur. Anlaşma uyarınca, başta tekstil ve gıda maddeleri olmak üzere birçok ürünün gümrük vergilerinde kademeli olarak indirimler gerçekleştirilmiş olup; anlaşmanın on yıllık bir dönemi kapsamı hedeflenmiştir. Ürdün ABD ile ayrıca, 1997 yılında "Nitelikli Sanayi Bölgeleri Anlaşması da" imzalamıştır. (<https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/jordan-fta>)

11 Nisan 2000 tarihinde DTÖ'ye üye olan Ürdün, EFTA ülkeleri, Singapur ve Kanada ile de STA imzalamıştır. Ürdün, Mısır, Fas ve Tunus arasında 2004 yılında Aghadir Anlaşması imzalanmıştır. Arap Ligi üyesi olan Ürdün, Arap Serbest Ticaret Alanı'nın da (GAFTA) üyesidir. (<http://amcham.jo/wp-content/uploads/2018/12/IB-Jordans-Trade-Agreements.pdf>)

Ürdün'ün ithalat gümrük vergi oranlarıyla ilgili web sayfaları aşağıda belirtilmektedir.

- Ürdün Gümrük Genel İdaresi: <https://services.customs.gov.jo/JCits/sections.aspx>
- AB Pazara Giriş : <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>

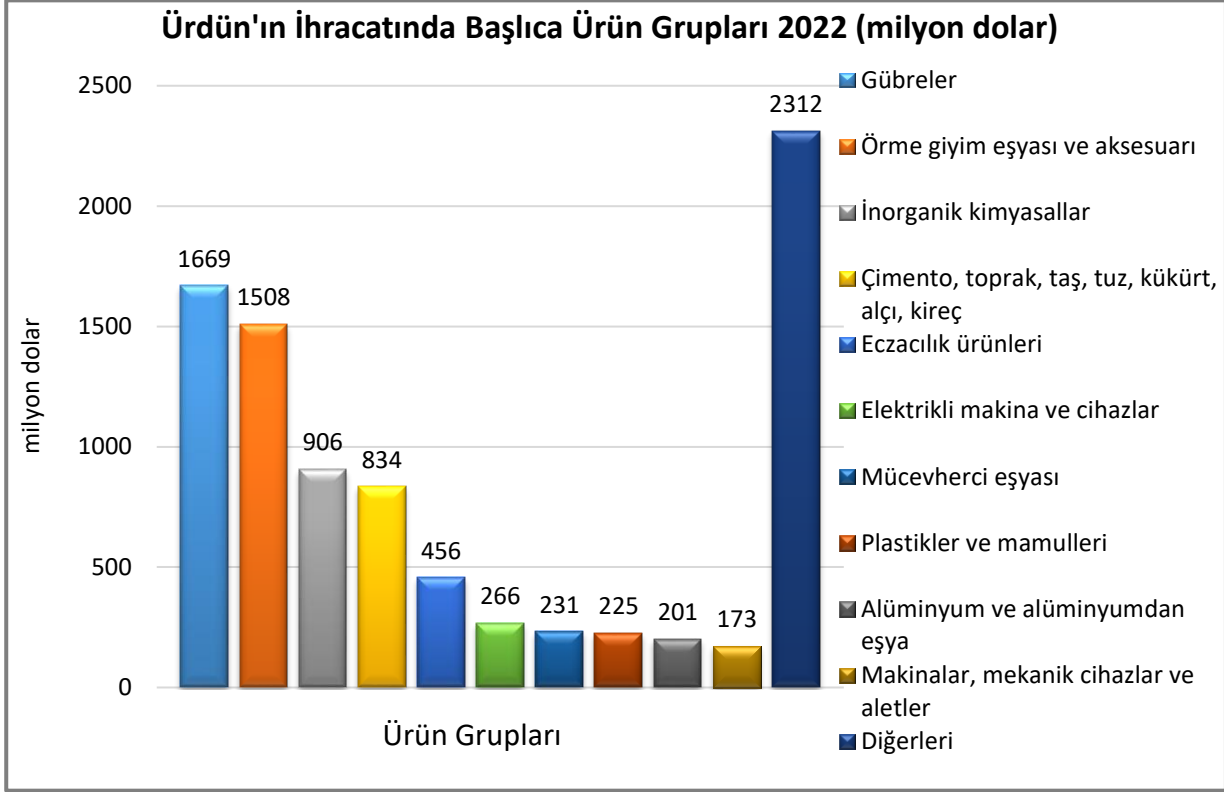
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap/Ürdün-directdata

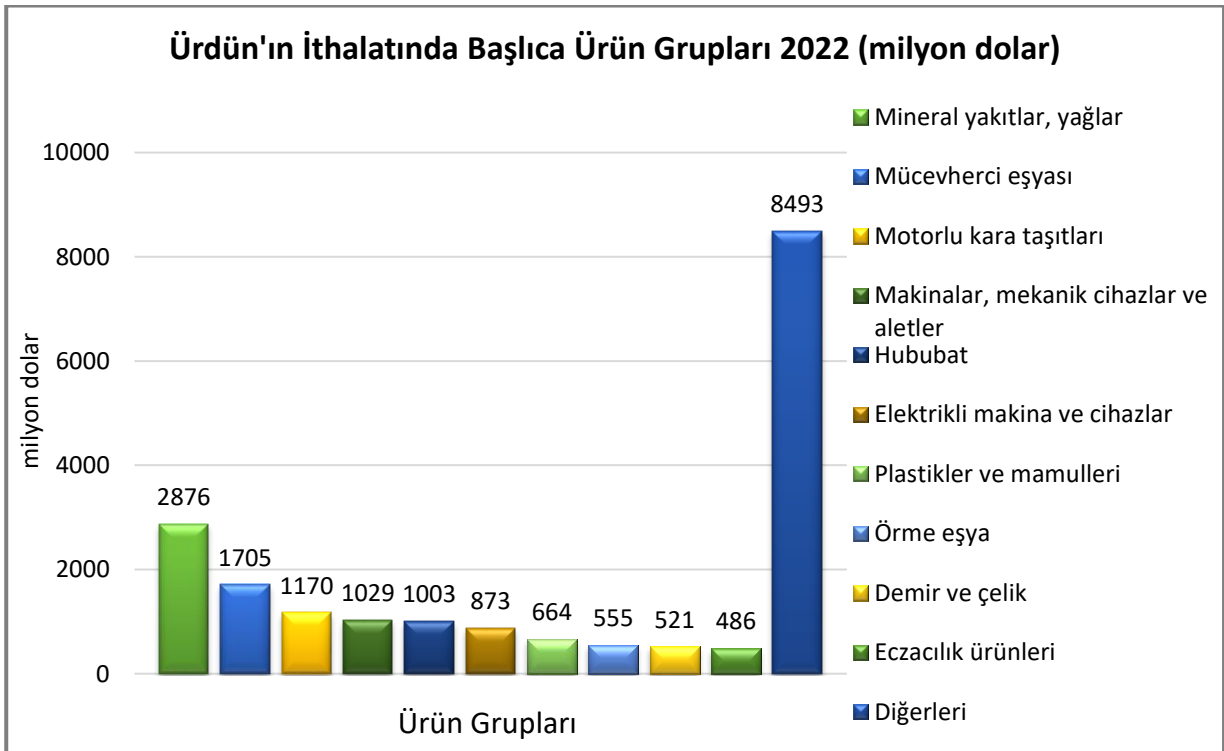
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatı

Kaynak: Trademap/Ürdün-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

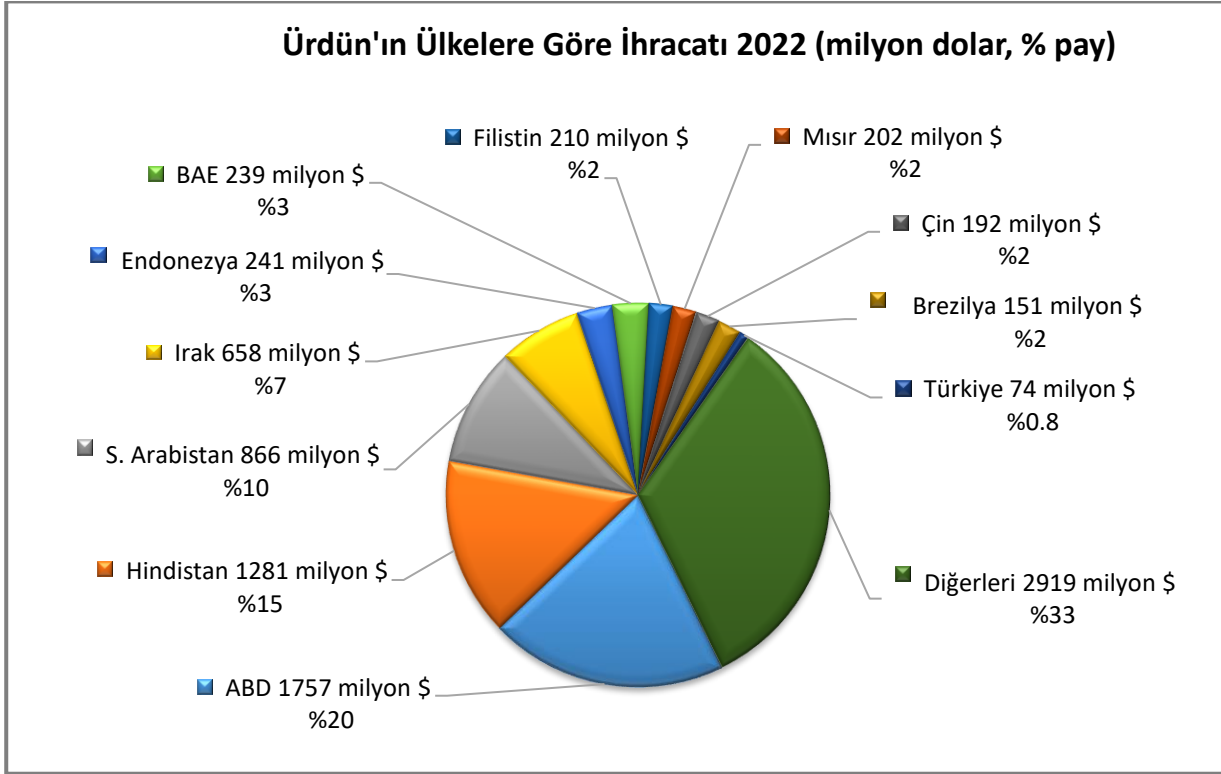
İthalatı

Kaynak: Trademap/Ürdün-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap/Ürdün-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap/Ürdün-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Gümrükler, vergilendirme, şirketler kanunu ve finansal piyasalar gibi alanlarda son yıllarda özel sektörün lehine yapılan değişiklikler ve fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin çıkarılan yasalar, özellikle bilgi teknolojileri, sağlık, medikal, inşaat, turizm ve madencilik sektörlerinde yabancı yatırımcıların güveninin kazanılmasında etkili olmuş, yabancı yatırımların payı artmıştır.

Ürdün'ün yatırımları teşvik ve özendirme sistemi vergi, finansal destekler ve gümrük vergisi muafiyetlerinden oluşmaktadır.

2014 yılında yürürlüğe giren 30 sayılı Yatırım kanunu, Ürdün Yatırım İdaresini (Jordan Investment Commission-JIC-) yatırımların teşvik edilmesi, ihracatın desteklenmesi ve yatırımcılara güvenli ve istikrarlı bir ortam sunulması için tek yetkili kuruluş olarak tayin etmiştir. . (<https://www.jic.gov.jo/en/>)

JIC, Akabe Serbest Bölgesi dışındaki tüm alanlardan sorumludur. Kurum bünyesinde oluşturulan "Yatırım Penceresi" çeşitli alanlarla ilgili belge ve lisansları düzenlemekle yetkili idarelerin temsilcilerinde oluşmakta ve belirlenmiş süreler içerisinde bu belgeleri düzenlemekle yükümlüdür.

Ürdün'e 2022 yılında gelen doğrudan yabancı yatırım tutarı 1,1 milyar dolar olmuştur. (UNCTAD-<https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/400/index.html>)

Ürdün;

- 2021 yılı insani gelişmişlik endeksine göre 191 ülke arasında 102. sıradadır. (BM)
- 2023 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre 176 ülke arasında 93. sıradadır. (The Heritage Foundation)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre 141 ülke arasında 70. sıradadır. (World Economic Forum)
- 2020 yılında "iş yapma kolaylığı" açısından 190 ülke arasında 75. sıradadır. (Dünya Bankası-<https://archive.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/jordan>)

Türkiye'nin 2021 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği yaklaşık 47 milyar dolar değerindeki doğrudan yatırım stoğu kapsamında Ürdün'ün payı 10 milyon dolardır. (TCMB-2023)

Serbest Bölgeler

Yerli ve yabancı sermayeyi çekmek ve çeşitli yatırım faaliyetlerinde istihdamı artırmak amacıyla yatırımcılar serbest bölgelerde de iş yapmaya teşvik edilmektedir. ([Ürdün Serbest Bölgelerinde Yatırım](#))

5. TÜRKİYE ile TİCARET

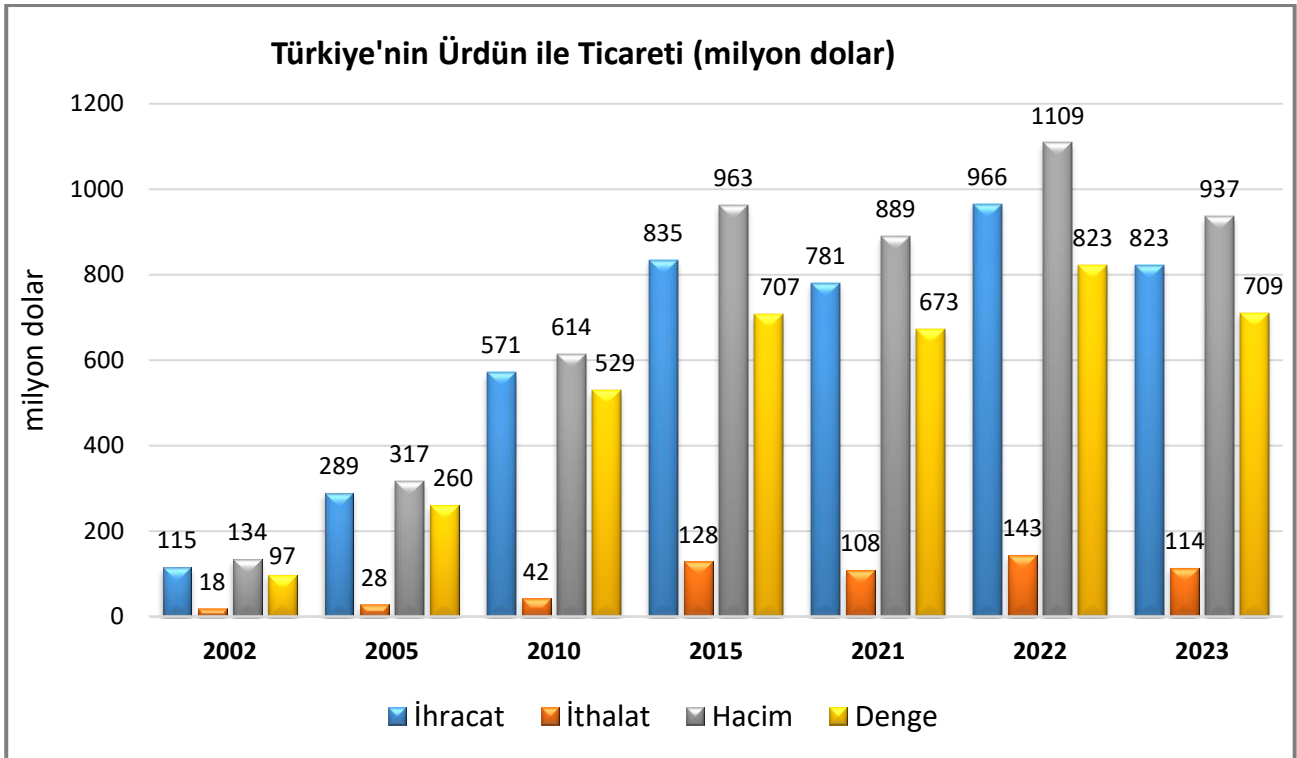
Genel Durum

Türkiye ile Ürdün arasında 1 Aralık 2009 tarihinde Amman'da imzalanmış olan STA ise, Ürdün'ün tercihli rejim kapsamında ithal edilen ürünlerin yerel endüstrisini olumsuz etkilediğini ve olumsuz ekonomik koşullarını gerekçe göstererek yeniden müzakere edilmesi talebi üzerine yapılan yeni müzakereler sonucunda anlaşma sağlanamadığından, 22 Kasım 2018 tarihinde feshedilmiştir.

Ürdün, Türkiye'den ithal edilen mallar için STA kapsamında belirlenen tavizli gümrük vergileri yerine DTÖ'nün "en çok gözetilen ulus" (MFN) vergilerini tahsil etmeye başlamıştır. Bilahare, iki ülke arasında 1 Ekim 2019 tarihinde Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

2021 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 130 milyar dolar değerindeki doğrudan yatırım stoğunda Ürdün 12 milyon dolar ile 42. sıradadır. (TCMB)

Türkiye-Ürdün İkili Ticareti

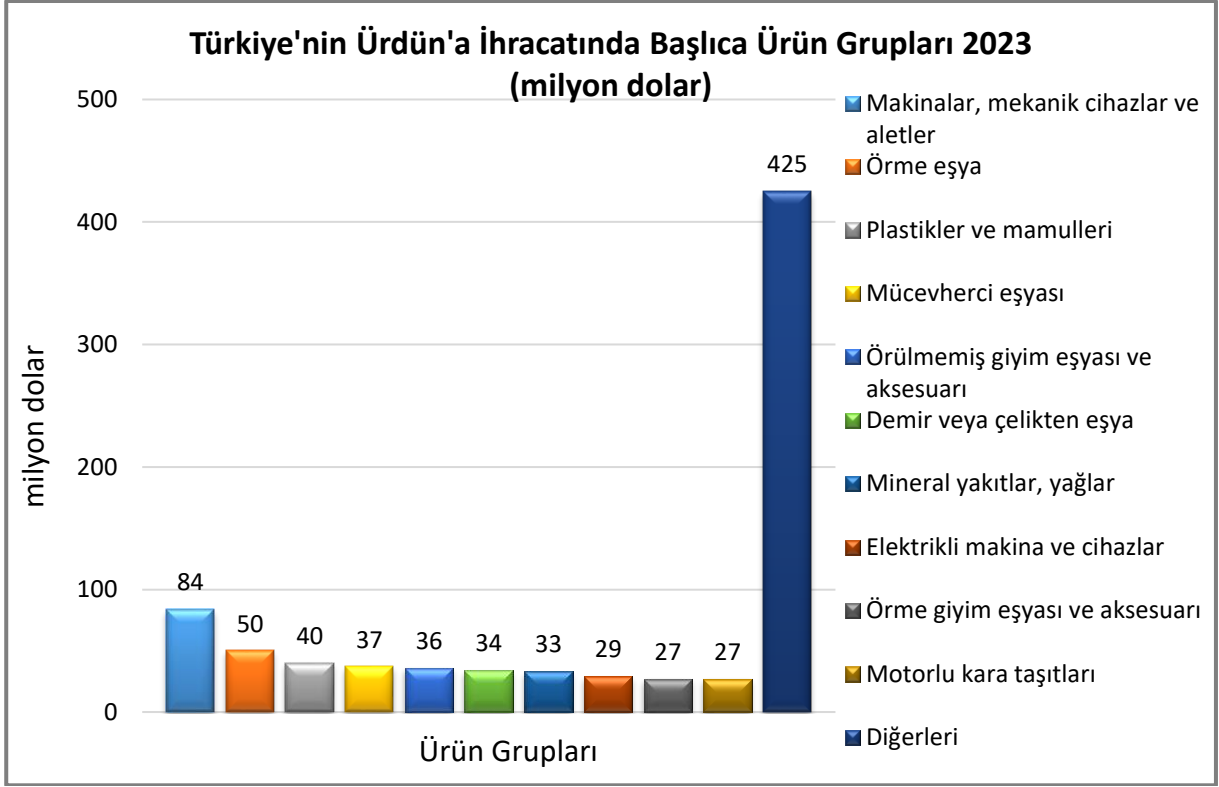
Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata

İkili ticaret Türkiye lehine fazla vermektedir.

2023 yılında Ürdün'e ihracatımız bir önceki yıla göre %15 azalmış olup, en çok ihracat yaptığımız 57. ülkedir.

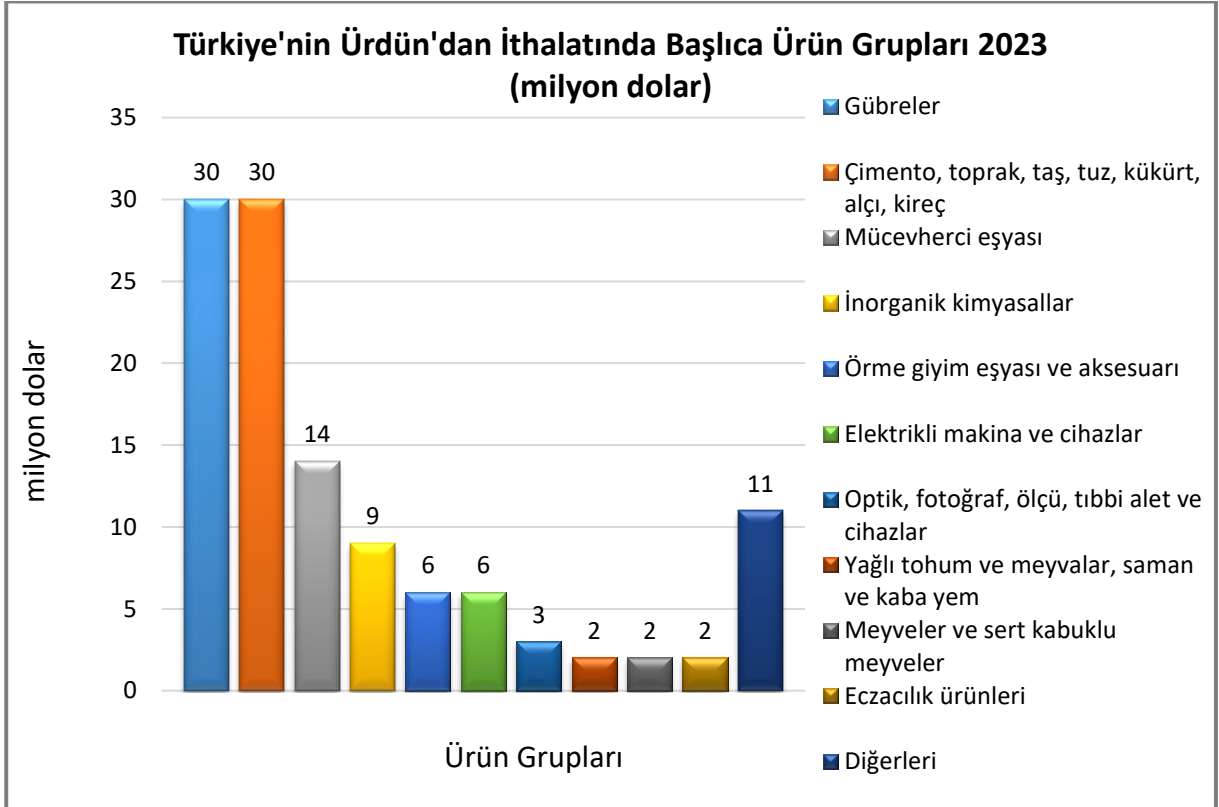
2023 yılında ülkeden ithalatımız da bir önceki yıla göre %21 azalmıştır.

Türkiye'nin Ürdün'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Ürdün'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Ürdün'ün İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (%, 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			7 943 245	9 356 550	8 789 820	100	-6,1
1.	6114	Diğer giyim eşyası (örme)	1 495 880	1 711 183	1 500 472	17,1	-12,3
2.	3104	Potasslı mineral veya kimyasal gübreler	536 442	724 590	1 056 831	12	45,9
3.	2510	Tabii kalsiyum fosfatlar, tabii alüminyum kalsiyum fosfat ve fosfatlı tebeşir	342 333	531 006	759 745	8,6	43,1
4.	2809	Difosfor pentaoksit, fosforik asit ve polifosforik asitler	338 868	620 668	472 721	5,4	-23,8
5.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	229 832	404 481	444 613	5,1	9,9
6.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	431 919	485 130	356 225	4,1	-26,6
7.	2827	Klorürler, oksiklorürler, hidroklorürler, bromürler, oksibromürler, iyodürler ve osiiyyodürler	237 512	291 027	263 034	3	-9,6
8.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	60 514	184 179	210 974	2,4	14,5
9.	3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	175 596	175 733	155 313	1,8	-11,6
10.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	103 615	114 899	134 428	1,5	17
11.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	79 921	118 917	133 347	1,5	12,1
12.	0104	Canlı koyun ve keçiler	150 516	126 542	119 140	1,4	-5,8
13.	3003	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (dozsuz)	168 177	102 837	87 675	1	-14,7
14.	2801	Flor, klor, brom ve iyot	55 030	42 828	77 751	0,9	81,5
15.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	78 428	49 872	67 217	0,8	34,8

Kaynak: Trademap/Ürdün-directdata

EK-2: Ürdün'ün İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			17 006 883	21 542 435	19 375 698	100	-10,1
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	746 108	1 240 344	1 603 809	8,3	29,3
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	128 536	1 106 928	1 477 687	7,6	33,5
3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	556 877	1 052 283	920 735	4,8	-12,5
4.	8703	Otomobiller	783 716	1 015 222	799 248	4,1	-21,3
5.	6006	Diğer örme mensucat	426 140	561 732	466 640	2,4	-16,9
6.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	478 128	514 753	389 170	2	-24,4
7.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	463 981	490 333	324 616	1,7	-33,8
8.	1001	Buğday ve mahlut	215 120	299 468	301 184	1,6	0,6
9.	1003	Arpa	121 383	222 403	298 552	1,5	34,2
10.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	420 907	293 529	245 568	1,3	-16,3
11.	1005	Mısır	162 898	235 933	217 827	1,1	-7,7
12.	7113	Mücevherci eşyası ve aksanı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	70 870	285 577	216 939	1,1	-24
13.	6114	Diğer giyim eşyası (örme)	216 092	275 683	213 987	1,1	-22,4
14.	0104	Canlı koyun ve keçiler	184 384	203 728	192 535	1	-5,5
15.	1006	Pirinç	194 509	179 555	183 317	0,9	2,1

Kaynak: Trademap /Ürdün-directdata

EK-3: Ürdün'ün Ülkelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		7 943 245	9 356 550	8 789 820	100	-6,1
1.	ABD	1 754 035	2 311 749	1 757 117	20	- 24
2.	Hindistan	866 447	1 281 818	1 281 228	14,6	
3.	S. Arabistan	834 785	1 067 571	866 102	9,9	-18,9
4.	Irak	663 507	615 171	657 969	7,5	7
5.	Endonezya	126 336	168 855	240 965	2,7	42,7
6.	BAE	352 740	269 111	238 544	2,7	-11,4
7.	Filistin	165 794	203 060	210 471	2,4	3,6
8.	Mısır	141 719	206 745	201 664	2,3	-2,5
9.	Çin	168 075	103 843	192 302	2,2	85,2
10.	Brezilya	45 754	127 580	150 507	1,7	18
11.	Bangladeş	59 104	49 526	129 289	1,5	161,1
12.	Hollanda	54 379	60 752	124 862	1,4	105,5
13.	Kuveyt	231 075	230 718	123 213	1,4	-46,6
14.	Katar	114 350	132 093	115 176	1,3	-12,8
15.	Malezya	52 793	59 045	107 374	1,2	81,9
...
22.	Türkiye	92 903	104 700	73 755	0,8	-29,6

Kaynak: Trademap /Ürdün-directdata

EK-4: Ürdün'ün Ülkelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2020	2021	2022	Pay (%, 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		17 006 883	21 542 435	19 375 698	100	-10,1
1.	Çin	2 708 220	3 141 065	2 957 478	15,3	-5,8
2.	S. Arabistan	2 099 260	3 214 415	2 890 161	14,9	-10,1
3.	BAE	628 132	1 428 363	1 503 212	7,8	5,2
4.	ABD	1 413 161	1 391 494	1 060 458	5,5	-23,8
5.	Hindistan	488 926	591 832	992 661	5,1	67,7
6.	İsviçre	149 517	608 152	734 943	3,8	20,8
7.	Türkiye	559 029	690 937	644 824	3,3	-6,7
8.	Romanya	354 086	591 497	611 071	3,2	3,3
9.	Almanya	736 341	766 594	564 971	2,9	-26,3
10.	Mısır	595 506	712 481	556 031	2,9	- 22
11.	İsrail	382 112	638 103	543 224	2,8	-14,9
12.	İtalya	512 199	642 604	459 911	2,4	-28,4
13.	Endonezya	120 831	329 427	420 696	2,2	27,7
14.	G. Kore	430 706	502 405	379 092	2	-24,5
15.	Brezilya	281 884	291 787	330 841	1,7	13,4

Kaynak: Trademap /Ürdün-directdata

Ek-5: Türkiye'nin Ürdün'e İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			780 811	966 069	822 911	100	-14,8
1.	6006	Diğer örme mensucat	29 613	58 636	43 543	5,3	-25,7
2.	7113	Mücevherci eşyası ve aksesuarı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	13 903	48 020	36 398	4,4	-24,2
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	11 160	18 602	32 040	3,9	72,2
4.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	20 742	17 482	18 742	2,3	7,2
5.	7408	Bakır teller	445	16	16 811	2	104968,7
6.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	9 731	9 432	16 778	2	77,9
7.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	25 701	19 724	16 426	2	-16,7
8.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	26 562	22 811	16 332	2	-28,4
9.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	6 618	15 223	15 841	1,9	4,1
10.	8703	Otomobiller	9 275	12 769	15 159	1,8	18,7
11.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	12 039	11 415	12 374	1,5	8,4
12.	0406	Peynir ve pıhtılaştırılmış ürünler	6 018	10 000	11 903	1,4	19
13.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksesuarları ve parçaları	16 976	16 447	10 633	1,3	-35,3
14.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	11 497	11 176	10 299	1,3	-7,8
15.	7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	995	4 025	9 038	1,1	124,5

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Ürdün'den İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			108 307	142 851	113 592	100	-20,5
1.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	38 326	30 756	30 330	26,7	-1,4
2.	2510	Tabii kalsiyum fosfatlar, tabii alüminyum kalsiyum fosfat ve fosfatlı tebeşir	1 304	2 951	29 901	26,3	913,2
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	0	13 718	12,1	0
4.	2834	Nitritler; nitratlar	7 224	17 641	8 225	7,2	-53,4
5.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	0	2 484	5 322	4,7	114,3
6.	1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	894	311	2 214	1,9	611,9
7.	9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	5 945	4 976	2 201	1,9	-55,8
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	252	0	1 594	1,4	0
9.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	597	1 281	1 487	1,3	16,1
10.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	654	747	1 414	1,2	89,3
11.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	440	1 319	1 365	1,2	3,5
12.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	400	254	1 249	1,1	391,7
13.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	3 014	978	1 236	1,1	26,4
14.	6006	Diğer örme mensucat	62	130	1 201	1,1	823,8
15.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	660	904	1 174	1	29,9

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata